

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมและที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหาร โครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารต่อปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคการบริหาร โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูต่อปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคการบริหาร โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัด กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารของโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร โรงเรียนทุกโรงเรียนในเขตบางกอกน้อย จำนวน 15 คน ครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย จำนวน 231 คน รวมทั้งสิ้น 246 คน

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นผู้บริหารและครูและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางของ Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 (อ้างถึงใน นิภา เมธาวิชัย, 2543 , หน้า 80) ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร โรงเรียน 14 คน และครูโรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย จำนวน 146 คน รวมทั้งสิ้น 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร ตำรา วารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน และสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 สร้างแบบสอบถาม

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในลักษณะความเที่ยงเชิงเนื้อหา ใช้วิธีการ IOC (Index of Objective Congruence) ได้ค่า IOC = 0.75

1.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มผู้บริหาร ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.82

1.6 นำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. ลักษณะของเครื่องมือและเกณฑ์การให้คะแนน

2.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครู โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ อายุ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคการบริหาร โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นว่าปัจจัยการบริหารงาน

โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับใดทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวัน ทั้ง 10 ด้าน คือ

1) ด้านการวางแผนและขั้นตอนในการบริหารโครงการอาหารกลางวัน
จำนวน 7 ข้อ

2) ด้านบุคลากร จำนวน 5 ข้อ

3) ด้านงบประมาณและการเงิน จำนวน 9 ข้อ

4) ด้านอาคารสถานที่ จำนวน 7 ข้อ

5) ด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ จำนวน 6 ข้อ

6) ด้านนักเรียน จำนวน 5 ข้อ

7) ด้านการบูรณาการกับการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ

8) ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ข้อ

9) ด้านการประเมินผล จำนวน 2 ข้อ

10) ด้านความโปร่งใส จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานโครงการอาหารกลางวัน เป็นแบบสอบถามแบบแบบปลายเปิด จำนวน 10 ด้าน คือ

1) ด้านการวางแผนและขั้นตอนในการบริหารโครงการอาหารกลางวัน 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านงบประมาณ 4) ด้านอาคารสถานที่ 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ 6) ด้านนักเรียน 7) ด้านการบูรณาการกับการเรียนการสอน 8) ด้านสิ่งแวดล้อม 9) ด้านการประเมินผล 10) ด้านความโปร่งใส

2.2 เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถาม

ผู้วิจัยใช้วิธีของลิเกิร์ต (Likert) ซึ่งกำหนดคะแนนสำหรับข้อคำถามเป็น 5 ระดับเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบ

ระดับความคิดเห็นปัจจัยการบริหารโครงการอาหารกลางวัน คะแนนสำหรับข้อคำถาม

มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

2. นำแบบสอบถามให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันและครูประจำชั้นโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร ไปส่งด้วยตนเอง

3. การรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยนัดหมายเวลากับกลุ่มตัวอย่างเพื่อไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 160 ฉบับ โดยส่งให้ผู้บริหารโรงเรียน 14 ฉบับ และครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย จำนวน 146 ฉบับ ได้รับคืนรวมทั้งสิ้นจำนวน 160 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลมาครบตามจำนวนที่กำหนดแล้ว ได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

1. ข้อมูล ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะแบบเลือกตอบ จึงใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูล ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งน้ำหนักความคิดเป็น 5 ระดับ จึงใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของคะแนนโดยเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย		ระดับความคิดเห็น
1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด
1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

(นิภา เมธาวีชัย, 2543, หน้า 125)

3. ข้อมูล ตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 10 ด้าน ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด จึงใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ จัดลำดับจากมากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ในสูตร ดังนี้

1. ค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{X}{N} + 100$$

P คือ ค่าร้อยละ

X คือ จำนวนข้อมูล

N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (นิภา เมธาวีชัย, 2543, หน้า 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum Fx}{N}$$

- \bar{X} คือ ค่าเฉลี่ย
 $\sum Fx$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (นิภา เมธาวีชัย, 2543, หน้า 128)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

- SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 \sum คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละจำนวน
 N คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4. ค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบัก (นิภา เมธาวีชัย, 2543, หน้า 110)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S^2}{S^2} \right)$$

- α คือ ค่าความเชื่อมั่น
 \sum คือ ผลรวม
 S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
 S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

5. ค่าความแปรปรวน (Independent - t-test)

สูตร t-test

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) - (M_1 - M_2)}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

- M_1 คือ ประชากรกลุ่ม 1
 M_2 คือ ประชากรกลุ่ม 2
 S_1^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
 S_2^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี